

Keňa – země mnoha tváří

Biskup František Václav Lobkowicz vyslal v únoru tohoto roku ostravského rodáka Por. P. Mgr. Tomáše Mlýnka do služby v Armádě ČR. Mladý duchovní letos v létě absolvoval svou první zahraniční humanitární misi – do Keni. O své zážitky se s námi podělil v krátkém rozhovoru.

Jak dlouho jste tam byl a v čem spočívala náplň vaší mise?

Strávil jsem tam celý měsíc, a to díky humanitární organizaci Adra a Duchovní službě AČR, která mi umožnila podílet se na humanitární misi v malé české nemocnici, která poskytuje péči Keňanům v oblasti Nyamira sousedící s hranicemi Ugandy. Nemocnice je v malé vesničce Itibo a zajišťuje lékařskou péči pro území, které lze přirovnat k velikosti našeho kraje. Vzhledem k vysoké religiozitě daného místa byla vyhodnocena jako přínosná účast duchovního. Z velké části byl můj úkol v oblasti vztahů s personálem a domorodci, podpoře místní křesťanské komunity a spolupodílení se na poskytování zdravotní péče.

Když se řekne Keňa, někoho napadnou nejprve ty vnější věci – národní parky, popř. výteční atleti-vytrvalci. Jaká je Keňa zevnitř, a ta tolikrát prezentovaná obrovská, do očí bijící chudoba?

V Keni lze najít skutečně všechno. Krásu přírody, v níž se svobodně pohybují žirafy a sloni, ale i malé děti ulice žijící na smetištích a fetující chemikálie z plastové láhve. Na jedné straně se zde člověk setká s luxusem západních lidí, kteří přijíždějí do Afriky za exotikou a nikdy se nepotkají se skutečnou tváří Afričanů, a na straně druhé je tady neuskutečná chudoba lidí žijících ve slumech, jichž je třeba jen v Nairobi osm a žije v nich přes 800.000 lidí v podmínkách, které jsou pro nás nepředstavitelné. Bez naděje a vytrvalosti by v Keni málokdo přežil.

Takže v očích domorodých Keňanů, odkázaných často jen na pomoc druhých, je možné vidět naději, odhodlání? Ne zmar a beznaděj?

Keňané našťastí nejsou lidé, kteří by jen čekali, až jim někdo pomůže, ale pokud můžou a je jim dán prostor, jsou schopni vytvářet nádherné věci, jsou schopni pracovat a užít se, byť na hranici chu-

doby. Jejich přístup k práci je velmi svérázný, odpovídající mentalitě daného kontinentu, nelze však říct, že by jen čekali na pomoc. Samozřejmě že když se v jejich blízkosti objeví běloch, rozzáří se jim oči, protože jsme pro ně chodící pokladničky, a během chvíle jste zaplaveni malými černoušky s nataženými dlaněmi, které následují dospělí očekávající aspoň bombón. Jsou vděční a bezední, ale nelze se jim divit. Je pravda, že jsem se nesetkal s mnoha lidmi, kteří by prožívali beznaděj a zmar. Velmi často nemají nic nebo velmi málo, a i to je v jejich vlastních očích dělá bohatými. Navíc jsou Keňané velmi religiózní, což znamená, že víra, naděje a světlo na lepší budoucnost lze číst v jejich očích – a to i tam, kde bychom my všechno vzdali.

Co pro Vás jak pro Středoevropana bylo nejvíc nepochopitelné?

Stálý úsměv. Zní to možná zvláštně, ale zatímco my Evropané máme úplně všechno a jsme neustále nespokojení a mračíme se, popř. dokážeme být velmi nepřijemní vůči druhým, tak v Keni, kde lidé často nemají vůbec nic, popř. jen velmi málo, jsou schopni se usmívat. Každý odpoví na pozdrav, často jsou těmi prvními, kteří zdraví. Za všech okolností jsou schopni mít na tváři úsměv pro druhého člověka a není jim zatěžko ustát od práce nebo položit na zem to, co zrovna nesou, jen proto, aby vám zamávali, usmáli se a odpověděli na pozdrav. Jsou schopni se rozdělit i o to málo, co mají, a potěší je každá maličkost. S tím už se v Evropě nesetkáte. Čím více věcí máme, tím méně vidíme druhého. Je to jako s oním sklem, kdy stačí z jedné strany tenká vrstva stříbra a mění se v zrcadlo, v němž už nevidíme toho druhého, ale sami sebe. A to je pro mne skutečně těžce chápateľné.

A proslulé slumy afrických zemí, tam jste měl aspoň z okraje možnost nakouknout?

Jak už jsem zmínil, slumy jsou na mnoha místech Keni i celé Afriky a běloch se dál než na okraj nedostane, protože by uvnitř nepřežil. I uvnitř samotných slumů přežívají jen ti nejodolnější, protože ty poměry tam, chudoba, špína, nemoci a smrt jsou tam přítomny v míře daleko přesahující naši evropskou, možná i lidskou zkušenost. Běžnou věcí je,

že ráno ze slumů směřují lidé v davech za hledáním práce a večer se zpět vracejí „domů“, což je jeden prostor ohraničený plechem s jakousi střechem, sdílený s dalšími lidmi. Mnoho lidí, kteří pracují v hotelích pro bohaté, jsou denně konfrontováni s chudobou vlastního života a rozmařilostí bohatých turistů, kteří si plní žaludek u rautových stolů a mrhající penězi za hlouposti. Bylo náročné i pro nás jít venku, kdy na nás koukaly hladové oči dětí či dospělých. Kdybychom se však nenajedli, nemohli bychom sloužit ani jim.

Co bude dál?

Afrika si bude žít svým životem, ale každý z nás může pomoci, jak těm, kteří jsou kolem něj, tak i na „Černém kontinentu“. I nadále zůstávám ve spojení s malou českou nemocnicí v Itibo a snažím se pomáhat různými formami. Rozjíždíme akci s názvem „Lék na dlani“, kdy děláme sbírky lékařského materiálu potřebného pro nemocnici. **Prioritou je však pro nás finanční sbírka na novou sanitku, které je nutně zapotřebí, protože ta první už rychle dosluhuje a na novou zatím není.** Její cena se v Keni pohybuje kolem 750.000 tisíc korun, tak doufám, že se nám to nějak podaří, aby tamní lidé zbytečně neumírali a mohlo se jim i na dálku sloužit. Chceme oslovit lidi, podnikatele, farnosti s prosbou o pomoc, kterou budeme doprovázet samozřejmě prezentací i osobní návštěvou. Vše je transparentní a zajištěno skrze spolupráci mezi organizací Adra a nemocnicí v Itibo, kdy jsme schopni dávat i potvrzení o darech. **Snažím se být garantem toho, že prostředky budou použity tam, kde je potřeba, a budeme seznamovat s výsledky ty, kteří přispějí.**

Koordinátorem sbírek v našem kraji je paní Ing. Marie Jędrysková, protože díky své práci nemohu být všude. Chci touto cestou požádat o podporu modlitbou, a pokud bude mít někdo chuť, tak nám může pomoci. Jak říká Pán Ježíš: „Cokoliv jste udělali pro jednoho z nejposlednějších, pro mne jste udělali.“

Děkuju, že jsem se s vámi mohl podílet o svou zkušenost, a rád ji předám i osobně. **Účet sbírky (85358/0300, variabilní symbol 152).**

Libor Rösner